

LANDELIJKE NIEUWSBRIEF ACHTERSTANDSFONDSEN

Inhoud	NIEUWS EN PROJECTEN VANUIT DE ACHTERSTANDSFONDSEN Praktijkchecks laaggeletterdheid Workshop palliatieve zorg en naderend levenseinde bij moslims Huisartsen op wijk safari
	TIPS EN INFORMATIE Asielzoekers en vluchtelingen Fotostripserie ondersteunt patiënten in gesprekken met huisarts Toolkit zelfmanagementondersteuning voor zorgprofessionals
	LEESTIPS Allochtone patiënten vaker last van angst en depressieve gevoelens Helft apotheekbezoekers begrijpt informatie niet Veel mensen onderschatten gezondheidsrisico's Minder doodgeboren kinderen in Groot-Brittannië sinds rookverbod

NIEUWS EN PROJECTEN VANUIT DE ACHTERSTANDSFONDSEN

Praktijkchecks laaggeletterdheid

Afgelopen maanden hebben tien Haagse huisartsenpraktijken een praktijkcheck laaggeletterdheid laten uitvoeren. Bij de uitvoering van de praktijkcheck wordt gekeken naar telefonische communicatie, digitale communicatie, de praktijkentree, de praktijkinrichting en de praktijkorganisatie. In een aantal praktijken liepen laaggeletterden mee. Hun observaties werden als zeer waardevol ervaren en de komende praktijkchecks worden altijd laaggeletterden ingezet. Enkele uitkomsten van de checks zijn:

- Het woord 'visite' is een woord dat heel anders geïnterpreteerd kan worden. Dit kan vervangen worden door het woord 'huisbezoek'.
- Nurse practitioner is een moeilijk woord. 'Verpleegkundig specialist' is een makkelijker woord, maar nog steeds is het goed om dit kort uit te leggen.
- Arial of Verdana zijn de lettertypes waar laaggeletterden het beste mee uit de voeten kunnen.
- Soms corresponderen afbeeldingen niet met inhoud van de tekst. Voor laaggeletterden is dat verwarrend.
- De route in de praktijk is voor laaggeletterden vaak een probleem.
- De folders bevatten net als de website te veel en niet relevante informatie. Soms zijn de eisen aan de website moeilijk in overeenstemming te brengen met de behoeftes van laaggeletterden omdat de huisartsen hier juist graag veel en soms ingewikkelde informatie kwijt willen.
- De telefoonband loopt te snel en de herinneringen aan afspraken zijn voor laaggeletterden te ingewikkeld.

Op basis van de bevindingen wordt verslag opgesteld en een verbeterplan met adviezen geschreven dat nader wordt afgestemd met de praktijkmedewerkers. De praktijkchecks worden gefinancierd door het Fonds Huisartsen in Achterstandswijken Den Haag.

Contact: Regina Kruse, kruse@kringhaaglanden.nl.

Workshop palliatieve zorg en naderend levenseinde bij moslims

Begin juni stond in Trouw een artikel van mevrouw Roukayya Oueslati MA, docent Islam Studies in Leiden, over de rol van artsen bij naderende levenseinde bij moslim patiënten. Het AOF Amsterdam organiseert hierover een workshop.

- donderdag 19 november 2015
- van 17.30 tot 19.30 uur
- 1ste Lijn Amsterdam, Hoogte Kadijk 143C, Amsterdam

De workshop biedt meer achtergrondinformatie ten aanzien van medisch-ethische kwesties rondom het levenseinde en de religieuze rituelen en gebruiken van moslims gedurende het leven, ziekte en sterven.

Belangstelling om deel te nemen? De workshop is georganiseerd voor huisartsen van het AOF Amsterdam. Daarnaast stelt het fonds deelname aan de workshop open voor huisartsen uit andere regio's van de Achterstandsfondsen. Aan deelname zijn geen kosten verbonden. Opgeven kan tot uiterlijk 12 november bij Karlien Douma, k.douma@1stelijnamsterdam.nl.

Huisartsen op wijksafari

De gemeente Amsterdam en het AOF Amsterdam hebben samen een wijksafari voor huisartsen en praktijkmedewerkers in Slotervaart georganiseerd. Doel was het vergroten van de kennis van het sociaal-maatschappelijke aanbod rondom de huisartsenpraktijk en beter zicht op de verwijsmogelijkheden. Kwartiermaker Ahmed el Aslouni trommelde alle formele en informele sociaal maatschappelijke initiatieven in de wijk op om in twintig minuten hun verhaal te doen. Met de zon in de rug vertrokken de huisartsen, assistentes en praktijkondersteuners op de fiets naar de verschillende initiatieven in de wijk.

Praktijkondersteuner Dunja Parveen: "Ik werk al twee jaar in deze praktijk maar weet eigenlijk niet wat er allemaal in deze buurt is. Ik hoor wel veel van collega's maar wilde het graag eens zélf beleven." Ook huisarts Mauke Pool ging mee omdat ook zijn kennis van de sociale kaart van de wijk onvoldoende is.

Dunja beschrijft dat ze vaak mensen ziet die moe zijn maar die tegelijkertijd niet veel te doen hebben. Deze mensen probeert zij altijd te stimuleren hun horizon te verbreden. Door de wijksafari heeft zij nu veel meer mogelijkheden gekregen om mensen hierbij te helpen. Zij weet nu veel meer over het aanbod in de wijk en kan daarmee haar patiënten beter en gerichter motiveren: "Je hebt het zelf gezien, dan kan je mensen beter motiveren, je weet dat het goed is en durft mensen er nu gemakkelijker op te wijzen." Over het algemeen was Dunja verrast dat er zo veel gedaan wordt voor bewoners en denkt dat patiënten dat vaak niet weten. Ze gaat er meer aandacht aanbesteden tijdens het spreekuur en zo patiënten meer op weg helpen. Dunja Parveen en Mauke Pool vinden dat andere praktijkondersteuners en huisartsen zeker op wijksafari zouden moeten gaan: "Je ervaart hoe dichtbij de praktijk er van alles in de wijk aanwezig is, je ziet het met je eigen ogen: dat verlaagt de drempel om mensen er heen te sturen." Voor meer informatie neem contact op met k.douma@1stelijnamsterdam.nl

TIPS EN INFORMATIE

Asielzoekers en vluchtelingen

Steeds meer huisartsen krijgen te maken met de komst van grote groepen asielzoekers in Nederland. De [LHV heeft op haar site](#) de medische zorg in crisishulpverlening van vluchtelingen op een rij gezet met een [link naar de factsheet gezondheidszorg voor asielzoekers in Nederland](#). Pharos heeft de belangrijkste wetenswaardigheden over de zorg voor asielzoekers op een rij gezet. [Klik hier voor het overzicht](#).

Fotostripserie ondersteunt patiënten in gesprekken met huisarts

RUG-promovenda Ruth Koops van 't Jagt ontwikkelde in het kader van het Europese health literacy-project IROHLA de fotostripserie 'Praten met je dokter'. Het doel van de strips is om met 'sociale scripts' patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden meer zelfvertrouwen te geven tijdens hun gesprekken met de huisarts. De thema's van de strips zijn vastgesteld op basis van focusgroepdiscussies met oudere patiënten met verminderde gezondheidsvaardigheden. De thema's omvatten onder meer aandacht van de arts, voorbereiden op een consult, lastig taalgebruik en onzekerheid over medicijngebruik. De fotostrips worden de komende tijd in verschillende onderzoeken getest en eventueel aangepast. Zodra de strips af zijn, berichten we hierover in deze nieuwsbrief. Meer informatie r.koops.van.t.jagt@rug.nl, www.irohla.eu. [Klik hier voor een voorbeeld](#) van een fotostrip.

Toolkit zelfmanagementondersteuning voor zorgprofessionals

Binnen Zelfzorg Ondersteund (ZO!) is informatie beschikbaar over het implementeren van ondersteunde zelfzorg. De toolbox laat de "state-of-the-art" rondom implementatie van zelfmanagement op dit moment zien. De instrumenten leveren een bijdrage aan het ontwikkelen van een visie op zelfmanagement(ondersteuning), het in kaart brengen van de gewenste competenties van de zorgverlener(s) en bijvoorbeeld de organisatorische randvoorwaarden voor zelfmanagementondersteuning. Tevens zijn instrumenten in het overzicht opgenomen die coachingsgedrag (behorend bij zelfmanagement-ondersteuning) van de zorgverleners kunnen ondersteunen.

[Klik hier voor de inhoud van de toolbox](#) en de toolkit zelfmanagement ondersteuning zorgprofessionals.

LEESTIPS

Allochtone patiënten vaker last van angst en depressieve gevoelens

Allochtone patiënten blijken vaker last te hebben van angst en depressieve gevoelens dan autochtone patiënten, blijkt uit onderzoek van Gerlinde Haverkamp van het Sint Lucas Andreas Ziekenhuis. Vooral eerste generatie Marokkaanse en Turkse patiënten blijken gevoelig voor angst en somberheid.

Van de autochtone patiënten bleek 54 % last te hebben van angst of depressieve gevoelens, terwijl 66 % van de allochtone patiënten aangaf hiermee te kampen. Volgens Haverkamp zijn stress en depressie risicofactoren voor het verloop van alle chronische somatische aandoeningen. Patiënten die daarnaast last hebben van depressie of angst worden niet alleen vaker opgenomen, behandelingen slaan bovendien minder goed aan. Hierdoor hebben ze twee tot drie keer meer kans om vroegtijdig te overlijden aan hun chronische aandoening dan mensen zonder deze psychische klachten.

Haverkamp promoveert volgend jaar op dit onderwerp. Het onderzoek vond plaats onder 904 patiënten van Nederlandse, Marokkaanse, Turkse, Indonesische en Surinaamse afkomst. Opvallend is dat vooral Turkse en Marokkaanse patiënten aangaven last te hebben van angst en depressie. Hiervoor is vooralsnog geen eenduidige oorzaak te geven. Aanvankelijk werd gedacht dat sociaaleconomische status hierbij een rol zou kunnen spelen, dit bleek echter niet het geval te zijn.

Helpt apothekbezoekers begrijpt informatie niet

Ruim de helft van de bezoekers van Nederlandse apotheken kunnen belangrijke informatie op verpakking en bijsluiter niet goed lezen en begrijpen. Dat blijkt uit onderzoek van het Utrecht Pharmacy Practice network for Education and Research (UPPER) van de Universiteit Utrecht met onder meer Ellen Koster en Marcel Bouvy als auteurs. Het onderzoek is onlangs gepubliceerd in *Pharmacoepidemiology and drug safety*. De onderzoekers legden negenhonderd bezoekers van 33 apotheken zes vragen voor, zoals: hoeveel keer mag u maximaal deze pillen innemen per dag?, of hij de kuur moest afmaken en wat de helft is van twee keer daags 20 milliliter. Slechts 48% gaf vier tot zes goede antwoorden, schrijven de onderzoekers. Koster zegt dat de groep mensen die niet volledig de teksten begrijpt een grote kans heeft om op een verkeerde manier geneesmiddelen te gebruiken. "Deze groep mensen is waarschijnlijk ook minder in staat om de juiste vragen aan de apothekbalie te stellen", stelt Koster. "Daarom is een pro-actieve houding van de apotheker en apothekersassistent heel belangrijk." [Klik hier voor het artikel.](#)

Veel mensen onderschatten gezondheidsrisico's

Nederlanders blijken het risico dat ze lopen op diabetes, nierschade of hart- en vaatziekten niet goed in te schatten na het invullen van www.testuwrisico.nl. Risico's van 30 of 40 procent vinden mensen wel meevallen, terwijl experts bij dit soort risico's meteen aan de bel trekken. Ook de teksten met uitleg bleken ingewikkeld. De test is onderdeel geworden van de www.persoonlijkegezondheidscheck.nl. De communicatie over gezondheidsrisico's is aangepast naar aanleiding van het onderzoek van VUmc. Momenteel wordt door verschillende onderzoekers gekeken hoe terugkoppeling over gezondheidsrisico's en communicatie binnen de Persoonlijke Gezondheidscheck nog meer

verduidelijkt kan worden, met name voor mensen met een lage gezondheidsvaardigheden. Wilt u meer weten? Kijk op de website www.persoonlijkegezondheidscheck.nl of neemt contact op met het NIPED via 020 – 26 10 444 / info@niped.org.

Minder doodgeboren kinderen in Groot-Brittannië sinds rookverbod

Het aantal kinderen dat in Engeland dood geboren wordt, is sinds de invoering van het rookverbod in openbare gelegenheden gedaald met 8 procent. Dit blijkt uit onderzoek van de University of Edinburgh, waarvan de resultaten zijn gepubliceerd in Scientific Reports. Jasper Been, kinderarts in het Erasmus MC en research fellow in Edinburgh, en zijn collega's onderzochten meer dan 10 miljoen geboortes in Engeland tussen 1995 en 2011. Het aantal baby's met een te laag geboortegewicht (onder de 5 pond) is sinds de invoering van het verbod eveneens gedaald met meer dan 5000. Een te laag geboortegewicht wordt in verband gebracht met gezondheidsproblemen op latere leeftijd, zoals een verhoogde kans op diabetes en hart- en vaatziekten.

Uit eerder onderzoek bleek al dat het aantal vroeggeboortes en het aantal kinderen dat vanwege aanvallen van astma en luchtweginfecties in het ziekenhuis opgenomen moet worden, gedaald is sinds invoering van het rookverbod. [Klik hier voor het artikel.](#)

Colofon	Landelijke Nieuwsbrief Achterstandsfondsen
Contact	Leontien Sierts, landelijk projectadviseur Achterstandsfondsen, l.sierts@1stelijnamsterdam.nl Telefoon: 020-3445714
	Wilt u in de toekomst geen nieuwsbrief meer ontvangen? Meldt u zich dan af bij bovengenoemde contactpersoon.